

Exempel – från verkligheten i norra Sverige

- Företag A i en mindre ort planerar en expansion till följd av en förhandling med en större kund. Den framförhandlade ordern är värd 500 Mkr under en 5-års period. Kunden är stor och finansiellt stark med ett långsiktigt behov.
- Emellertid kräver ordern investeringar i såväl ny produktionsutrustning 22 Mkr som i en ny industrifastighet 20 Mkr.
- Bank/leasingföretag är beredda att lånefinansiera produktionsutrustningen.
- Den planerade nybyggda industrifastigheten utgör problemet för företagets expansion. Banken är beredd att låna ut 5 Mkr till byggnationen. Företaget kan finansiera investeringen med 6 egna miljoner och har därför ett lånebehov på 14 Mkr.

Detta exempel är baserat på ett verkligt fall där företaget tvingades ge upp sin expansion och tacka nej till ordern. Enligt tumregeln för industrin förlorade region och kommun 250 direkta och 500 indirekta årsarbeten under de 5 åren

- Med ett fungerande garantiinstrument hade industrifastigheten kunnat byggas med hjälp av egen insats 6 Mkr, vanligt banklån 5 Mkr och ett lån med garantiinstrumentet som säkerhet 9 Mkr.

I bankens kreditprövning utgör garantiinstrumentets en kompletterande möjlighet som en del av den totala finansieringen. Detta innebär att garantiinstrumentets andel kommer att vara som minst i stadsnära områden och som störst i glesbygden.

Det finns starka motiv för att inrätta ett garantiinstrument i norra Sverige

Motiv:

- OECD visar i sin Territorial Review (2017) att produktivitetens utvecklingen är svag i våra regioner till följd av låga investeringar i SME-sektorn. En effekt av en kall kreditmarknad.
- I konsultföretaget Kontigo:s rapport "Räcker pengarna" visar Dr Anders Isaksson, Chalmers, att mellersta norrlands företag är underfinansierade med ca € 1000 / invånare.
- Tillväxtanalys redovisar i rapporten "Företagens finansiella förutsättningar" på ett behov av lånegarantier.
- I konsultföretaget DRIV:s rapport "Financial capacity – testimonies SME companies in northern Sweden" redovisar företagen sina svårigheter att låna pengar.
- Regionchef, Joakim Sjöstedt, Företagarna Jämtland-Härjedalen, skriver i en debattartikel, Underlätta företags finansiering för ökad tillväxt, Svårigheterna att erhålla finansiering och få banklån förklarar varför
- EIB/EIF har uppmärksammat att företag på små arbetsmarknader har en permanent försämring av sin konkurrenskraft på grund av sin lokalisering. Deras rekommendation är att inrätta ett garantiinstrument för att motverka den logik som en låg värdering av företagens säkerheter (såsom fastigheter mm) innebär.

Hur uppnår vi en förbättrad lånemarknad för Regionernas företag?

En utprovad och fungerande metod för att förbättra företagens tillgång till lån är att förstärka företagens säkerhetsmassa med hjälp av ett garantiinstrument. Europeiska Investeringsfonden (EIF) har rollen inom EU samt kompetensen och erfarenheten att göra precis detta.

EIF har skräddarsytt och föreslagit en modell för att möta företagens behov i norra Sverige.

Regionerna skriver ett avtal med EIF att upprätta ett garantiinstrument med följande upplägg:

- Avtalet och garantiinstrumentet ska vara långsiktigt, 15-18 år
- Regionerna placerar 50 Euro per invånare på ett konto hos EIB som säkerhet för garantiinstrumentet
- Regionerna ska ha full insyn i garantiinstrumentets utveckling och EIF ska återrapportera till Regionerna minst två gånger per år
- Upphandlade banker, 2-3 stycken, ska finnas representerade i varje Region

REGIONALT GARANTIINSTRUMENT

- Handlar upp banker/långgivare
- Följer upp banker avseende lånevolym, ränter, avgifter, företagstyp
- Redovisar ovanstående löpande till regionerna

Regionerna

Norrbotten
Västerbotten
Västernorrland
Jämtland/Härjedalen

500 kr per invånare

Konto EIB
Europeiska
investeringsbanken

Förvaltnings-
avgift

Regionalt garantiinstrument

500 Miljoner SEK

Eventuella
kreditförluster
80% av varje lån

Återbetalning av
Kreditförluster
efter
Försäljning av
tillgångar

Upphandlade banker

SEB
Handelsbanken
Almi
Länets

LÅN

Garanterad
Utlåningsvolym
2500 miljoner SEK

SME FÖRETAG

SME FÖRETAG

SME FÖRETAG

SME FÖRETAG

SME FÖRETAG

SME FÖRETAG

SME FÖRETAG

Målgrupp och begränsningar för garantiinstrument

För alla:

- Typer av företag inklusive enskilda firmor och jord- och skogsbruk samt fiske
- Företag från noll upp till 250 anställda och/eller 50 miljoner Euro i omsättning
- Lån till företag som utvecklar verksamhet inom det geografiska området
- Lån för investeringar i både produkter och tjänster
- Lån till arbetande kapital i tjänsteföretag
- Lån för export- och importgarantier

Undantag:

- Finansiering av produkter och tjänster som omfattas av sanktioner såsom krigsmaterial, spritdrycker mm. Hantverksmässig tillverkning av spritdrycker såsom Box och Hermö kan dock vara aktuella som låntagare.

Regionerna placerar 50 Euro per invånare som startpunkt för garantiinstrument

Pengar till placering på konto hos EIB:

Region Jämtland Härjedalen

- Placerar cirka 70 miljoner SEK. Denna placering görs från Mittkapital (35 mSEK) och 1:1-medel (35 mSEK). Alternativt undersöks möjligheten att en större summa används från Mittkapital.

Region Västernorrland

- Placerar cirka 131 miljoner SEK denna placering görs från Mittkapital (35 mSEK), 1:1-medel (35 mSEK) och från befintliga tillgångar (61 mSEK).

Region Västerbotten

- Placerar cirka 143 miljoner SEK denna placering görs från befintliga tillgångar.

Region Norrbotten

- Placerar cirka 134 miljoner SEK denna placering görs från befintliga tillgångar.

Kostnader och intäkter för Regionernas placering i garantiinstrumentet

Kostnader:

- Förvaltningskostnader inklusive upprättande av avtal med banker, uppföljning av bankernas tillämpning av avtalet, återrapportering och dialog via investors Board till Regionerna, kapitalförvaltning.
- Infriade garantiåtaganden.

Intäkter:

- Eventuell avkastning på kapitalförvaltning.

Vid garantiinstrumentets slut (18 år) återbetalas resterande belopp till Regionerna.

Långsiktiga effekter:

- Ökade skatteintäkt till kommuner och Regioner tack vare nya och bibehållna arbetstillfällen i företagen som följd av företagens investeringar.
- Ökade skatteintäkter till kommun och Regioner tack vare nya indirekta arbetstillfällen som följd av att företagen växer.

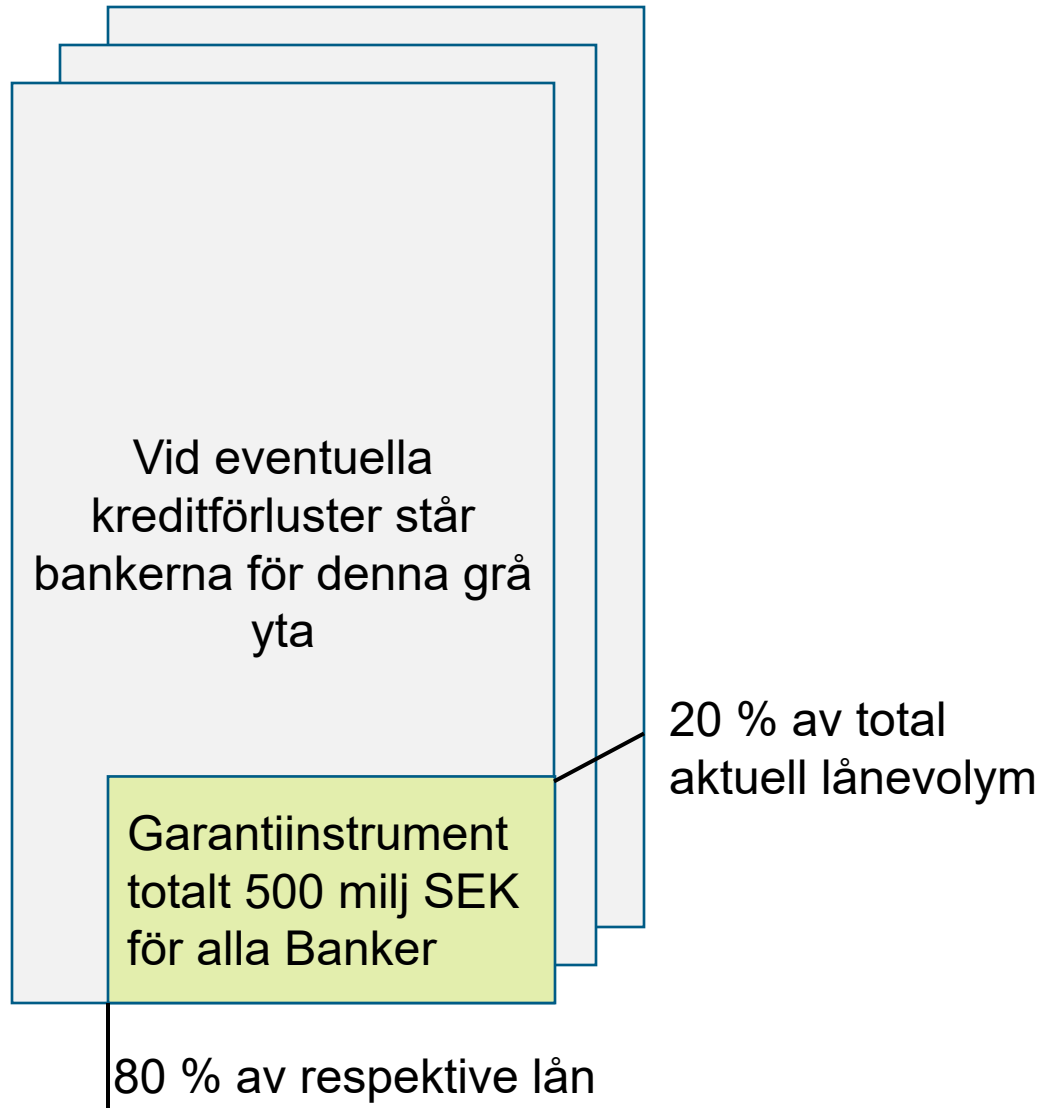
Fördelning av infriade garantiåtaganden mellan Regionerna

Varje låneansökan från företagen genomgår sedvanlig kreditprövning hos banken. Bedöms säkerhetsmassan vara för låg (fastighet eller liknande) för att banken enligt gällande regler ska få utfärda ett vanligt banklån, så kan ett banklån med garantiinstrumentet som säkerhet utfärdas.

Ett särskilt avtal mellan de samverkande Regionerna upprättas avseende fördelning av eventuella kreditförluster. Avtalet stipulerar att den avsättning som respektive Region gör i första hand används för att täcka kreditförluster inom den egna Regionen. I det fall att kreditförlusterna i en Region förbrukat hela den Regionens bidrag till garantiinstrumentet blir Regionernas åtagande solidariskt.

Vid en eventuell kreditförlust utbetalas 80% av denna förlust till banken för varje enskilt lån från garantinstrumentet upp till 20% av den totala låneportföljen.

Total utlåningsvolym
från de upphandlade
Bankerna 2500 milj SEK

Regionerna:

- Designar instrumentet – storlek på företag, typ av företag mm.

Bankerna:

- Lånar ut pengar till företagen i enlighet med den design som Regionerna ställt upp.

EIF:

- Sätter upp instrumentet och skriver avtalet med bankerna i enlighet med Regionernas design.
- Följer upp bankerna att de efterlever design kriterier.
- Följer upp bankernas räntenivå, avgifter, lånevolym mm.
- Rapporterar halvårsvis till Regionerna bankernas utlåningsvolym, typ av företag, ev kreditförluster mm.

Eventuella kreditförluster:

- Respektive Region står för "sina" kreditförluster till den Regionens avsatta kapital är slut därefter delas förluster mellan de andra Regionerna.